

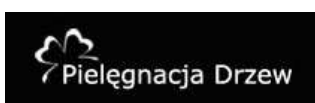
**OBIEKT: Park Zabytkowy przy Samodzielnym Szpitalu
Miejskim w Sosnowcu**

ADRES: ul. Szpitalna 1, Sosnowiec

INWESTOR: Samodzielny Szpital Miejski w Sosnowcu

TEMAT: Inwentaryzacja dendrologiczna wraz z gospodarką drzewostanem.

Wykonał: mgr Piotr Kamiński

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

Zawartość opracowania:

1. Część opisowa
2. Tabele inwentaryzacyjne
3. Kosztorys prac
4. Mapa nr 1 – Inwentaryzacja dendrologiczna – skala 1:500
5. Mapa nr 2 – Gospodarka drzewostanem wraz z zaleceniami pielęgnacyjnymi – skala 1:500
6. Mapa nr 3 – Zakres występowania samosiewów – skala 1:1000

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

Spis treści:

1. Podstawa opracowania
2. Wprowadzenie
3. Metodyka pracy
 - 3.1 Materiały wyjściowe
 - 3.2 Metody badań
4. Krótka charakterystyka stanu istniejącego
5. Stan zachowania parku oraz wykaz zakresu wycinki i pielęgnacji
6. Tabele inwentaryzacyjne
7. Kosztorys
8. Mapy

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

1. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest umowa zawarta w dniu 14.10.2013 r. pomiędzy Piotrem Kamińskim, właścicielem firmy Pielęgnacja Drzew Piotr Kamiński z siedzibą w Żorach os. Sikorskiego 9D/4, a Sosnowieckim Szpitalem Miejskim sp. z o. o. mieszczącym się przy ul. Szpitalnej 1 w Sosnowcu, reprezentowanym przez :

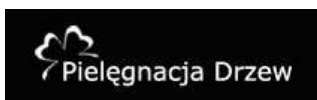
- Artura Nowaka – Prezesa Zarządu
- Anetę Kawkę – Członka Zarządu,

na wykonanie inwentaryzacji dendrologicznej wraz z projektem gospodarki drzewostanem oraz kosztorysem wykonania w/w prac na terenie parku. Gospodarkę drzewostanem opracowano pod kątem pielęgnacyjnym zieleni.

2. Wprowadzenie

Teren opracowania znajduje się w Sosnowcu. Granica opracowania została wyznaczona poprzez granice działek należących do Szpitala Miejskiego. Powierzchnia wyznaczona granicą opracowania zajmuje 5,57 ha.

Zespół pałacowo parkowy w Sosnowcu-Zagórze objęty jest ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr A/703/63 z dnia 12.06.1963 r.

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

3. Metodyka pracy

3.1 Materiały wyjściowe

- mapa zasadnicza w skali 1:500
- pomiary dendrologiczne w terenie

3.2 Metody badań

W trakcie inwentaryzacji zmierzono wszystkie drzewa oraz większe okazy krzewów w tym żywopłoty znajdujące się w granicy opracowania. Dla wszystkich określono: dokładną lokalizację, wykonano podstawowe pomiary dendrometryczne (wysokość, szerokość korony, pomiar pierśnicy (obwód pnia na wysokości 1,3 m), oraz opisano stan zdrowotny wraz niezbędnymi do przeprowadzenia zabiegami pielęgnacyjnymi. Lokalizację drzew nie naniesionych geodezyjnie namierzono metodą domiarów prostokątnych, za pomocą węgielnicy i dalmierza laserowego. Naniesiono również grupy samosiewów (poniżej 10 lat). Określenie gatunku oparto o fachową literaturę dendrologiczną („Dendrologia” Seneta i Dolatowski 2008). Obwód pnia mierzono na wysokości 1,3 m taśmą mierniczą z dokładnością do 1 cm. Średnice korony drzew mierzono taśmą parcianą z dokładnością do 1 m, natomiast wysokości poszczególnych gatunków wysokościomierzem Suunto. Przy opisie stanu zdrowotnego zwrócono szczególną uwagę na: obecność dziupli, wypróchnienia, listwy mrozowe, wyłamania, posusz gałęziowy i konarowy, symetrię korony, występowanie grzybów pasożytniczych oraz ubytki wgłębne.

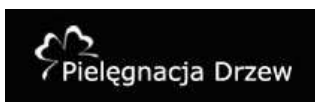
mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

4. Krótka charakterystyka stanu istniejącego.

Na terenie objętym opracowaniem występują gatunki zarówno liściaste jak i iglaste reprezentowane przez drzewa oraz krzewy. Zinventaryzowano odpowiednio w sektorze 1 – 582 szt, w sektorze 2 - 214 i w sektorze 3 – 104 szt. drzew i krzewów oraz oznaczono grupy samosiewów. Gatunki występujące w parku reprezentują m.in.:

- dąb szypułkowy – *Quercus robur*
- jesion wyniosły – *Fraxinus excelsior* L.
- klon zwyczajny – *Acer platanoides* L.
- robinia biała – *Robinia pseudoacacia* L.
- lipa drobnolistna – *Tilia cordata* Mill.
- klon jawor – *Acer pseudoplatanus* L.
- kasztanowiec zwyczajny – *Aesculus hippocastanum* L.
- grab pospolity – *Carpinus betulus* L.
- głóg jednoszyjkowy – *Crataegus monogyna* Jacq.
- klon polny – *Acer campestre* L.
- lipa szerokolistna – *Tilia platyphyllos* Mill.
- brzoza brodawkowata – *Betula pendula* Roth.
- żywotnik zachodni – *Thuja occidentalis* L.
- modrzew europejski – *Larix decidua* Mill.
- sosna pospolita – *Pinus sylvestris* L.
- śnieguliczka biała – *Symphoricarpos albus* L.
- bez czarny – *Sambucus nigra* L.
- forsycja pośrednia – *Forsythia x intermedia* Zabel
- ligustr pospolity – *Ligustrum vulgare* L.
- lilak pospolity – *Syringa vulgaris* L.
- klon jesionolistny – *Acer negundo* L.
- wierzba iwa – *Salix caprea* L.

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

Oprócz osobników posadzonych celowo występuje sporo samosiewów. Stan fitosanitarny drzewostanu znajdującego się na terenie parku jest niezadowalający. Większość okazów wymaga zastosowania zabiegów pielęgnacyjnych. Zalecenia zaproponowane w opracowaniu dotyczą poszczególnych zabiegów pielęgnacyjnych, jak i wycinki drzew i krzewów. Zabiegi te obejmują:

- **cięcia sanitarne – CS** - usunięcie suchych, chorych i połamanych gałęzi, konarów lub pędów

- **cięcia pielęgnacyjno sanitarne – CPS** - (w ich skład wchodzi):

- **cięcia formujące - CF** - przypadku roślin młodych.

- **cięcia korekcyjne** - wykonuje się na już ukształtowanych w sposób niewłaściwy koronach starszych drzew i krzewów. W przypadku roślin starszych konieczne może się również okazać wykonanie cięcia odmładzającego. Polega ono na sukcesywnym usuwaniu starych, chorych i uszkodzonych konarów i gałęzi. Jego celem jest pobudzenie rośliny do wytwarzania nowych i silnych pędów.

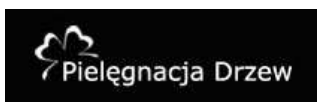
- **cięcia redukujące wysokość – RH** – konieczne dla poprawienia statyki drzew i zminimalizowania ryzyka wyłomu lub wykrotu drzewa.

Terminy cięcia:

Żywopłoty – tnie się 2 razy w roku (na przedwiośniu oraz w lipcu lub sierpniu)

Drzewa iglaste i liściaste - można przycinać przez cały rok, za wyjątkiem gatunków: brzoza, grab, klon, u których cięcia żywych części drzewa należy wykonać po rozwoju liści w miesiącach od czerwca do września (posusz przez cały rok) oraz gatunków: orzech, orzesznik, skrzydłorzech, u których cięcia wykonuje się w okresie od 15 lipca do 15 sierpnia. Resztę gatunków można ciąć cały rok (przy temperaturze powyżej 0°C)

Krzewy – w zależności od okresu kwitnienia krzewu

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

5. Stan zachowania parku oraz ogólny wykaz ogólnych prac remontowych.

Park powiązany z zabytkowym obiektem jest typem parku krajobrazowego. Świadczą o tym: układ kompozycyjny, układ komunikacyjny, wnętrza architektoniczne, osie widokowe i charakterystyczne elementy takie jak np. aleje, grota kamienna. Z pierwotnego układu parku pozostało kilka elementów:

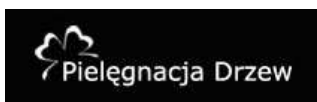
łąki, aleja kasztanowcowa, zieleń osłonowa, starodrzew, część komunikacji, oraz wnętrza architektoniczne. Długi okres zaniedbywania parku oraz brak zabiegów pielęgnacyjnych przyczyniły się do rozrostu samosiewów, dużej ilości wywałów, wyłamów i do ogólnie słabego stanu fitosanitarnego drzew.

Najważniejszymi pracami które należy wykonać niezwłocznie w celu zachowania substancji historycznego parku są zabiegi pielęgnacyjne. Wytypowano dużą ilość drzew do usunięcia ze względu na zły stan fitosanitarny, zagrożenie spowodowane możliwością przewrócenia się, drzewa obumarłe, rozłamujące się, oraz ze względu na ich duże zagęszczenie uniemożliwiające prawidłowy wzrost.

Gatunki wytypowane do cięć pielęgnacyjnych charakteryzują się: posuszem w koronie, asymetrycznymi koronami, odchyleniami od pionu (możliwość odciążenia korony), wypróchnieniami, rozwidleniami typu V itp. Wskazano również na konieczność założenia na wytypowane drzewa wiązań dynamicznych typu „Cobra” zapobiegających rozłamaniom drzew w miejscach wady budowy korony (rozgałęzienie ostre typu V) lub w miejscach uszkodzeń i osłabieni struktury drewna.

Na terenie parku występuje duża ilość samosiewów (19591 m²), które należy usunąć w celu zapewnienia dobrych warunków wzrostu dla drzew szlachejnych oraz krzewów, które powinny zostać do tego parku wprowadzone poprzez projekt rewaloryzacji.

Prace powinny również objąć odtworzenie alei kasztanowcowej, która zarasta przypadkowymi samosiewami. Podobnie jest w przypadku łąk i wnętrz krajobrazowych, z których rozciągają się osie widokowe na pałac, park oraz m.in. kościół.

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

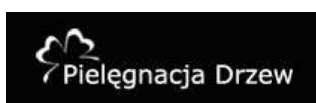
Listopad 2013

Wszelkie prace pielęgnacyjne powinny być wykonane przez osoby wykwalifikowane zajmujące się wycinką i pielęgnacją na terenach zabytkowych i wpisanych do rejestru zabytków co reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 70 dot. prac konserwatorskich.

Drugim ważnym elementem do odtworzenia jest komunikacja, która praktycznie została zatarta. Należy zwrócić szczególną uwagę na odtworzenie kompozycji typowej dla założeń krajobrazowych. Jednocześnie należy uwzględnić przekształcenia terenu i obecną funkcję jako parku towarzyszącego szpitalowi, z którego będą korzystać zarówno pacjenci, personel szpitala jak i okoliczni mieszkańcy Sosnowca.

Kolejnym elementem wymagającym prac jest ogrodzenie. W wielu miejscach przerwane lub zbudowane z różnego rodzaju materiałów. Zaleca się wyremontowanie oraz odtworzenie ogrodzenia historycznego.

Ze względu na to, że park wpisany jest do rejestru zabytków, wszelkie bardziej szczegółowe działania związane z jego odtworzeniem i przywróceniem świetności powinny być uzgadniane na podstawie projektu rewaloryzacji z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Katowicach.

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

Sektor 1

Drzewa i krzewy wskazane do przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych:

1-13, 15, 17, 20, 22, 25, 31, 35-38, 49, 53, 56-59, 61, 63, 65-71, 74-79, 95-98, 106, 108, 109, 111, 112, 115, 117-119, 121, 123-127, 129, 130, 135, 137-140, 142-146, 148-159, 161-171, 174-186, 188-189, 191-195, 198-202, 204-212, 216-218, 220, 222, 223, 225-228, 234, 236, 237, 245-248, 250, 257, 265, 266, 268-274, 276, 279-281, 283-293, 296, 298-300, 302, 305-311, 313, 315, 321-323, 325, 327, 329, 333, 334, 341, 342, 345, 363, 377-379, 381, 383, 386, 390, 391, 393, 394, 401, 404, 405, 407, 413-415, 417, 433, 435-439, 442, 443, 460, 463-465, 560, 563, 566, 570-572, 575, 576.

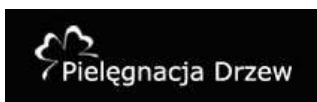
Drzewa i krzewy wskazane do usunięcia:

14, 16, 18, 19, 21, 23, 29, 30, 32-34, 39, 40, 42, 43, 48, 50, 54, 60, 62, 80, 90, 92, 100, 102, 105, 107, 110, 113, 114, 116, 128, 131, 133, 134, 141, 172, 187, 190, 196, 203, 213, 215, 219, 221, 224, 229-231, 233, 235, 239, 240, 242, 243, 251, 253-256, 258, 260-263, 267, 275, 277, 278, 282, 294, 295, 297, 301, 304, 312, 316-320, 324, 326, 328, 332, 335-340, 343, 344, 346, 347, 349-362, 364-376, 380, 382, 384, 385, 387, 389, 392, 395, 397, 400, 402, 403, 406, 408-412, 416, 418-421, 423, 424, 426, 428, 429, 432, 434, 440, 441, 444-458, 461, 462, 466, 467, 469-474, 476-482, 484-559, 561, 562, 564, 565, 567-569, 573, 574, 577-579

Sektor 2

Drzewa i krzewy wskazane do przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych:

1, 3, 4, 8, 16, 18, 21, 39-42, 44-46, 52, 61-63, 65, 71, 75-78, 86, 87, 93-97, 118, 120, 122-126, 129, 133-135, 137, 138, 140, 141, 143, 145, 146, 151, 152, 156-158, 160-163, 165, 166, 168, 170, 178, 179, 184, 185, 190-192, 197-199, 202, 206, 209, 210, 212, 214.

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013

Drzewa i krzewy wskazane do usunięcia:

5-7, 9-12, 14, 15, 17, 23, 32, 43, 53, 55-60, 68, 79, 81, 83-85, 88-90, 92, 98-117, 119, 121, 128, 130, 131, 136, 139, 142, 153, 155, 159, 164, 171, 172, 175-177, 180, 182, 186-188, 193-196, 200, 201, 203, 204, 208, 213.

Sektor 3

Drzewa i krzewy wskazane do przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych:

1-7, 9-11, 13-15, 29, 36-38, 43, 45, 48, 50-54, 57, 59, 61, 63, 66, 67, 72-75, 77, 89, 90, 92, 94, 100.

Drzewa i krzewy wskazane do usunięcia:

8, 12, 16, 17, 23, 26-28, 30-33, 35, 39-42, 44, 46, 47, 49, 55, 56, 58, 60, 62, 64, 65, 68-71, 76, 78-80, 82, 85-88, 91, 93, 95, 97-99, 101-104.

mgr Piotr Kamiński Os. Sikorskiego 9D/4 44-240 Żory
tel. 507 031 035 dendroserwis@op.pl www.dendroserwis.eu

Listopad 2013